

Beskæftigelsesminister
Ane Halsboe-Jørgensen
Holmens Kanal 20
1060 København K

Arbejdsmiljørådets sekretariat
Landskronagade 33, 2100 København Ø
Tel +45 72 20 85 17, post@amr.dk
www.amr.dk

Den 24. marts 2023

Arbejdsmiljørådets bidrag til nedbringelse af antallet af dødsulykker

Kære Ane Halsboe-Jørgensen

Arbejdsmiljørådet har lovet at vende tilbage inden udgangen af første kvartal 2023 med nye initiativer, som kan bidrage til at nedbringe antallet af arbejdsrelaterede dødsulykker.

År 2023 har allerede budt på flere arbejdsrelaterede dødsfald. Det er ubærligt for de ramte og de efterladte, og vi bør gøre alt, hvad vi kan for at forebygge, at det sker. Årsagerne til dødsulykker kan være mange, og der kan ikke peges på én bestemt løsning eller ét bestemt initiativ, der kan løse dette store problem. I erkendelse heraf har vi været optaget af at få belyst emnet bedst muligt og har således inddraget data, viden og forskning relateret til dødsulykker og forebyggelsen heraf til at kvalificere vores drøftelser.

De forskellige input peger på, at skal flere arbejdsrelaterede dødsulykker forhindres, er der et behov for systematiske tiltag, som tænkes tidligere ind i arbejdsprocesserne gennem et øget fokus på arbejdets planlægning og tilrettelæggelse, og at tiltagene derved i højere grad følger lovgivningens forebyggelsesprincipper. Dernæst er der behov for en flerstrengt indsats, som er orkestreret med inddragelse af de relevante aktører, som er bredt forankret på arbejdspladserne og med tydelig prioritering fra den øverste ledelse. Endelig er det vigtigt at bygge videre på og nyttiggøre de virkemidler, inden for ulykkesforebyggelse, der allerede er udviklet inden for partssystemet.

Fra Arbejdsmiljørådets side har vi på grund af sagens alvor valgt at opdele arbejdet i to faser, så vi snarest kan påbegynde arbejdet. Første fase vil omhandle initiativer, som kan løftes af Arbejdsmiljørådet i samarbejde med fx beskæftigelsesministeren, Arbejdstilsynet, NFA eller andre forskningsinstitutioner.

Initiativerne i fase to vil blive udfoldet efter den 1. april 2023, hvor vi vil overveje mulige brancherettede tiltag i dialog og samarbejde med Branchefællesskaberne for Arbejdsmiljø (BFA) og Arbejdstilsynet. I fase to vil vi endvidere kigge bredere på, hvordan eksisterende viden og data om brancher og årsager til de alvorligste arbejdsulykker, fx som følge af vold eller tilskadekomst i trafikken, kan anvendes til tiltag, der kan forebygge dødsulykker.

Arbejdsmiljørådet foreslår - som led i udmøntningen af første fase - følgende initiativer til nedbringelse af antallet af dødsulykker:

Initiativ 1 – Etablering af ekspertgruppe til undersøgelse af alvorlige arbejdsulykker

Der nedsættes en uafhængig og selvstændig ekspertgruppe, som går i dybden med at analysere alvorlige arbejdsulykker med henblik på at opnå viden og indsigt, der kan anvendes til at forebygge arbejdsrelaterede dødsulykker. Ekspertgruppen vil - med inspiration fra Havarikommissionen for Vejtrafikulykker - foretage tværfaglige dybdeanalyser af alvorlige ulykkestyper inden for udvalgte temaer. Temaerne udvælges med afsæt i en række kriterier, fx ulykkesstatistik, ny forskning eller erkendt manglende viden.

Ekspertgruppen vil for hvert tema udarbejde en rapport med konklusioner og anbefalinger til den forebyggende indsats. Målet er at få et mere præcist billede af omstændighederne i forbindelse med alvorlige arbejdsulykker og en større viden om de bagvedliggende faktorer, for med denne viden bedre at kunne understøtte arbejdet med forebyggelse af arbejdsrelaterede dødsulykker og med at foregribe potentielle farer tidligere i arbejdsprocesserne, herunder i planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet.

Rapporterne fra ekspertgruppen danner grundlag for drøftelser i bl.a. Arbejdsmiljørådet.

Organiseringen og sammensætningen af medlemmerne i ekspertgruppen vil bestå af sagkyndige, som er eksperter på forskellige relevante områder. Det foreslås, at ekspertgruppen etableres som en forsøgsordning

frem til 2030 med en finansiering svarende til Havarikommissionen for Vejtrafikulykker, hvorefter ordningen evalueres med henblik på evt. permanentgørelse.

Arbejdsmiljørådet indgår meget gerne i arbejdet med at implementere initiativet.

Initiativ 2 – Særligt målrettede tilsyn med fokus på planlægning og tilrettelæggelsen af arbejdsmiljøarbejde i de tre brancher med flest dødsulykker

Vi foreslår, at Arbejdstilsynet gennemfører en ny type tilsynsindsats med fokus på ulykkesrisici og systematik i transport-, landbrug- samt dele af bygge- og anlægsbranchen, hvor halvdelen af de arbejdsrelaterede dødsulykker finder sted. De målrettede tilsyn har særligt fokus på de væsentligste ulykkesrisici i de tre brancher, herunder fald fra højden, ramt af genstande og klemning. Formålet er øget fokus på arbejdets planlægning og tilrettelæggelse og styrket anvendelsen af forebyggelsesprincipperne.

Initiativ 3 – En styrkelse af Arbejdstilsynets ulykkesanalyser og -undersøgelser

Vi foreslår, at Arbejdstilsynet gennemfører mere dybdegående ulykkesundersøgelser, som har til formål at kortlægge årsager til alvorlige arbejdsulykker og give mere viden, som går længere tilbage i årsagskæden. Arbejdstilsynet foreslås at udarbejde en årlig ulykkesrapport i samarbejde med NFA, der bl.a. bygger på data fra fx tilsynsindsatsen, arbejdsskadedata, politirapporter og domsudskrifter.

Den årlige analyse skal indeholde anbefalinger, som kan danne grundlag for drøftelser i Arbejdsmiljørådet, BFA'erne, Arbejdstilsynet samt blandt andre interessenter med henblik på læring og viden om årsager til alvorlige arbejdsulykker. Dermed vil analysen kunne danne grundlag for forslag til afledte initiativer, der kan styrke forebyggelsen af dødsulykker og alvorlige arbejdsulykker.

Initiativ 4 – Styrkelse af partsindsatsen inden for ulykkesforebyggelse

Beskæftigelsesministeren modtog i sommeren 2022 et fælles indspil fra Arbejdsmiljørådet til forhandlingerne om en ny arbejdsmiljøaftale. Indspillet indeholdt bl.a. et forslag om en styrkelse af partsindsatsen, der skal være med til at understøtte, at ambitionerne i trepartsaftalen fra 2020 om prioriterede nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen kan indfries.

Vi foreslår, at en del af denne styrkelse udmøntes fra 2025 ved at tilføre alle BFA'erne finansiering til at fortsætte de arbejdspladsnære aktiviteter med særligt fokus på ulykkesforebyggelse. Indsatsen skal bygge videre på den viden og erfaring, som BFA'erne har opnået i forbindelse med de arbejdspladsnære aktiviteter, der er udrullet i forbindelse med aktstykke 65 fra december 2020 og aktstykke 154 fra december 2021, og som udløber ved udgangen af 2024.

Til sidst vil Arbejdsmiljørådet gerne kvittere for et konstruktivt samarbejde med Arbejdstilsynet, NFA, Arbejdsmedicin RHG, Havarikommissionen for Vejtrafikulykker og BFA'erne. Alle har været med til at bidrage til og kvalificere arbejdet.

Vi håber, at du vil tage godt imod vores initiativer og ser frem til at modtage din tilbagemelding.

Arbejdsmiljørådet vender tilbage med yderligere anbefalinger i efteråret 2023, efter færdiggørelsen af arbejdet i fase 2.

Med venlig hilsen

Cristina Lage
Formand for Arbejdsmiljørådet